

Larab

Rebolusyunaryo nga Panmasa nga
Mantalaan han Sinirangan Bisayas

Oktubre 5, 2019 | Tuig 42 Ihap 10

EDITORIAL

Makigbisog para ha panginabuhi kontra ha neoliberalismo han rehimen US-Duterte

HADTON NAGLABAY NGA Lunes, Setyembre 30, hugot nga nakig-usa an mga drayber ngan opereytor han dyip ha rehiyon ha nasyunal nga gios-protesta kontra ha pagwara hini nga sarakan han ngaran kuno han modernisasyon. Ginmando han rehimen US-Duterte ini nga modernisasyon kun diin igdidiri na an kadaan nga modelo pag-abot han Hulyo 2020. An bag-o nga modelo nga "e-jeepney" nagbabalor hin P2.6 milyon, ngan kinahanglan mayda napulo hini agud tugutan nga mag-operasyon. Diri ini akos han mga kblas nga drayber ngan gudti nga opereytor, nga masasaliwnan han mga dagko nga kompaniya ha transportasyon. Ginpakita han aksyon masa an tinuod nga kahintang han masa. Ha luyo han mga engrande nga proyekto ngan paghinambog han rehimen US-Duterte,

padayon nga kahig-tuka an kabutang han hiluag nga masa han katawhan.

Kaparte an modernisasyon han dyip ha balayan nga neoliberalisasyon, kun diin gintatangal an mga regulasyon nga pan-estado ngan nasyunal agud maka-buylo ha pandambong an mga langyawanon nga kapitalista nga kasosyo nira nga mga kumprador burgesya. Para makabot an sugad, ginduduso han neoliberalisasyon an mga palisiya nga liberalisasyon, deregulasyon, pribatisasyon ngan denasyunalisasyon. Maiha na ini ginduduso han ngatanan nga niyutiyo nga rehimen tikang kan Marcos, ngan waray pagbabag-o kundi ginpagrabe pa ni Duterte an sugad nga maka-imperyalista ngan kontra-katawhan nga balayan.

Padayon an bataan nga mga problema han kawaray o kakulang han tuna

Mga drayber ngan opereytor ha Eastern Visayas, nakiusa ha ukoy-pasadahan

NAKIUSA AN MGA drayber ngan opereytor han dyip ha Eastern Visayas nga gindumara han Pinag-isang Samahan ng Tsuper at Operator Nationwide-Eastern Visayas (PISTON-EV) ha ginhimo nga ukoy pasada ha bug-os nga nasud hadton Setyembre 30.

Ginpangunahan han No To Jeepney Phase-Out Coalition, usa nga hilapad nga alyansa han mga drayber ngan opereytor, an ukoy pasada ha bug-os nga nasud para ipakita an ira pagtipa ha pagmonopolyo han rehimen Duterte ha pampubliko nga transportasyon.

Sigon ha PISTON-EV, haros ngatanan nga sektor ha bug-os nga nasud naglalaum ha pampubliko nga transportasyon kundi imbes aydon han reaksyunaryo nga gubyrno an serbisyo, naghihimo pa ini han mga pamaagi kun tiunan-o pagkakakitaan, sugad han pag-phase out (pagwara ha dayuday) ha mga dyip ngan babalyuan han mga solar ngan electric power vehicles. Hitaas an presyo han kada yunit han bag-o nga dyip nga karuyag igbalyo han rehimen Duterte nga dugang nga pakuri ha mga gudti nga opereytor ngan drayber. Labot pa hini, dugang nga pakuri liwat an hitaas nga presyo han gasolina nga magreresulta ha paghitaas liwat han pasaha.

"Mga drayber...", sundan ha paypay 3

"Makigbisog...", sundan ha paypay 2

"Makigbisog..." tikang ha paypay 1

para ha mga parag-uma, samtang gin-aantos liwat han mga trabahador an kawaray trabaho o kun mayda man, an himubo nga suhol ngan kontraktwalisasyon. An usa nga parag-uma ha Eastern Visayas Region mayda abereyds nga kita kada adlaw nga P60, samtang P295-P325 naman an minimum nga suhol han usa nga trabahador. Diri liwat karuyag sidngon nga ungod nga nabayad an mga kompaniya han minimum nga suhol ha mga trabahador, nga kadam-an mga kontraktwal liwat. Ha Tacloban City, P200 la an abereyds nga kita kada adlaw han mga trabahador nga paragbaligya ha dagko nga tindahan, waray mga benepisyong ngan insentibo, ngan natrabaho han lahos ha walo kaoras.

Hirayo kaupay an kita han bataan nga masa agud makabaton ha mga bataan nga panginahanglan. Ha usa nga pag-aram, naabot na ha P406.75 an garastuson han usa nga pamilya ha rehiyon kahuman nga iginpatok an dugang nga buhis ha balayan han neoliberalismo pinaagi han balaud nga TRAIN hadton naglabay nga tuig. Sanglit, dirudiretso an pagluross han panginabuhin han bataan nga masa ngan iba pa nga sektor ngan an tikaguti nga kita han kadam-an tungod ha ginpapatuman nga kontra-katawhan ngan neoliberal nga mga palisiya ha ekonomiya.

Ginhibiang han neoliberalismo an agrikultura kun diin nasarig an parag-uma nga kadam-an han katawhan ha rehiyon. Mayoriya ha ira amo an nasarig ha lubi. Kundi, laprak an presyo han kopras nga naabot na la hin P8-P10 tikang P34 hadton naglabay nga tuig. Resulta ini han liberalisasyon ha pag-import han *palm oil* ngan an duso para ha hiluagan nga pagtanum han *oil palm* ha rehiyon. Dugang pa nga pakuri ha mga parag-uma an liberalisasyon ha pag-import han bugas, o an *rice tariffication*, nga nagresulta han pagbaha han ginimport nga bugas ngan pagkalugi han mga lokal nga parag-uma ngan mga lokal nga negosyante nga paragmolino han bugas.

Ginbabay-og an katawhan tungod han neoliberalisasyon ngan gin-aantos an himubo nga kita, hitaas nga garastuson, magraut nga mga pampubliko nga serbisyo, ngan hitaas nga buhis. Ginhahakin naman ni Duterte, iya mga kroni ngan imperyalismo nga US an karikuhan han nasud. Gindurot hini nga pankatilingban nga kasamukan ngan han pan-

kalibutan nga krisis han kapitalismo an madugo nga tiraniya ni Duterte ngan karuyagon han diktadura. Karuyag niya nga maniguro kay diri na hiya nakakahadi ha daan nga pamaagi, kundi karuyag pa nga padayon nga maghadi ngan mandambong han tikaguti nga rekursopinaagi ha pagmonopolisa ha poder.

Ilusyon la an ginpapagawas ni Duterte nga kauswagan ngan dagmit na ini nga nawawara, samtang naguliat an kamatuoran han hiluagan nga gutom, kakablasan ngan pagkukuri han katawhan Pilipino. Desperado nga gin-aatake han rehimen US-Duterte an rebolusyunaryo nga kagiusan agud pukanon an pinakadeterminado nga naato ha tiraniya hini. Kundi diri hini mapupugngan an pagbangon han katawhan Pilipino ha pinakahiluag nga pagkaurusa agud sukton ngan paiwason ini.

Kinahanglan dagkutan pa an mga panmasa nga pakigbisog para ha panginabuhin ngan mga sosyo-ekonomiko nga isyu han katawhan han Eastern Visayas Region. An kangalas ha ira mapait nga kahimtang han nadarusdos nga kinabuhin nagsusukob ha dughan han mga parag-uma, trabahador, parupangisda, empleyado ha gubyerno, propesyunal ngan iba pa nga demokratiko nga klase ngan sektor. Namimiling hira han kabatunan ha ira mga demanda para ha tuna, trabaho, mga bataan nga serbisyo ngan iba pa nga kalungganayan. Sigurado nga magdadamo ngan magkukusog ini nga mga panmasa nga pakibisog para ha sektoral ngan pankubug-usan nga interes.

Kinahanglan nga hiluagan nga ipakigbisog han mga parag-uma an reporma ha tuna nga amo an ira bataan nga panawagan. Kinahanglan hiluagan nga ipatuman an minimum nga programa ha reporma ha tuna sugad han pagpameanos ha plete, pagpara ha usura, pagwara ha panlimbong ha timbangan ngan iba.

Kinahanglan ipasamwak an tinuod, militanteng ngan makanasud nga unyongnismo ha

ranggo han mga trabahador. Ha sugad, malalansar nira an kagiusan welga agud mainsister an ira mga katungod ha P750 nga umento ha suhol kada adlaw nga nasyunal nga panawagan, regularisasyon ngan pagwara han kontraktwalisasyon, tukma nga oras han pagtrabaho, ngan iba pa nga mga benepisyong. Kinahanglan ipakigbisog liwat han mga magturutdo an P30,000 nga minimum nga suhol kada bulan, ngan han iba pa nga empleyado ha gubyerno an P16,000 nga umento ha suhol kada bulan nga nasyunal nga panawagan. Makatadungan ini atubangan han pagpaura han pasista nga rehimen ha mga pabug-at sundalo ngan pulis.

An mga pan-ekonomiya nga pakigbisog mahimo nga maisa ha pampulitika nga pakigbisog kontra ha madugo, kurap ngan maka-imperyalista nga tiraniya han rehimen US-Duterte. Kinahanglan nga sukton ngan papagbatunon an rehimen ha pagpadayon hini han balayan han neoliberalismo nga ura-ura nga nagpapakuri ha katawhan ngan ginhimo an nasud nga dugang nga atrasado ha agrikultura, nakatadong ha eksport, nalaum ha pag-import, ngan nasarig ha utang ha langyaw. Kinahanglan nga magkaurusa, ihimulag ngan paiwason an matiyupion ngan matalumpiguson nga rehimen nga pabug-at ha katawhan. Kinahanglan nga ipasulong an rebolusyunaryo nga pakig-away agud tapuson an dunot nga reaksyunaryo nga sistema, kab-uton an nasyunal ngan pankatilingban nga katalwasan, ngan tukuron an sosyalismo para ha mas abante ngan mauswag nga sistema han katilingban. ■

BALITA

Ika-118 katuig nga anibersaryo han pag-alsa ha Balangiga, ginhinumdom

GINHINUMDOM HAN MGA estudyante han University of the Philippines-Tacloban an nagin pag-alsa han katawhan ha Balangiga, Eastern Samar pinaagi han usa nga gab-i han kultura. Gintawag ini nga "Harantiyaw han mga Lingganay" nga ginpangunahan han konseho han mga estudyante ngan magkalain-lain nga organisasyon sugad han League of Filipino Students (LFS), UP Ideopraxist, PULSO han Mag-aaram, ngan UP Politikons.

Ginkikilala han imperyalista nga US an pag-alsa ha Balangiga komo usa nga "masaker" kun diin 500 nga Pilipino an gumios kontra ha mga sundalo nga Amerikano nga nanalumpigos ngan nanalapas ha tawhanon nga katungod han mga taga-Balangiga. An nahimo nga armado nga away amo an pinakadako nga kaperdihan han US ha gerra nga agresyon ha Pilipinas.

Sigon ha LFS, angay hinumdumon nga an tinuod nga masaker amo an nagtikang hadton ika-23 han Oktubre 1901 tipaunhan agud puypuyon an katawhan, kun diin diri mamenos ha 50,000 nga molupyo han Balangiga ngan iba pa nga dapit han Samar an ginmasaker han mga sundalo nga Amerikano. Komo bulos han US ha ira kaperdihan, ginsugomismo ni Gen. Jacob Smith an iya mga sundalo nga patayon an ngatanan nga lalaki nga edad napulo tipaigbaw ngan sunugon an ira mga balay ngan umha-

nan.

Ginhahatag liwat han grupo an pinakahitaas nga pagsaludar ha mga Pilipino nga namatir ngan naghalad han kinabuhi hadto agud matalwas an aton nasud tikang ha mga Amerikano.

Dugang pa han konseho han mga estudyante, 118 katuig na an naglabay kundi diri pa liwat talwas an Pilipinas tikang ha pananalumpigos ngan paniniyupi han imperyalista nga US nga yana pinaagi han rehimen Duterte. Ginpananglitan han grupo an nagpapakuri nga Tax Reform for Acceleration and Inclusion Law o TRAIN Law nga iginpatuman ni Duterte komo manipestasyon han diri direkta nga kontrol han US ha Pilipinas. Ada liwat an implementasyon han MO 32 nga nagresulta han nagti-

kagrabe nga harasment, panmatay ngan panalapas han tawhanon nga katungod. Gindisenyo ngan ginsusuportahan han US an kontra-insurhensiya nga programa han ngatanan nga niyutiyo nga rehimen.

Nanawagan hira nga pukawon, organisahon ngan pagiuson an katawhan para ig-undong an makanasud ngan demokratiko nga rebolusyon nga may sosyalista nga perspektiba agud mapatalisik an imperyalista nga US ngan an niyutiyo hini ha nasud sugad kan Duterte. Ginaghat nira an igkasi kabatan-unan nga igpadayon an naglalarab nga makanasud nga diwa han pag-alsa ha Balangiga. ■

"Mga drayber...", "tikang ha paypay 1

Ginklaro han grupo nga karuyag liwat han mga drayber ngan opereytor an larang nga modernisasyon han pampubliko nga transportasyon kundi diri la haum ha kongkreto nga kondisyon han mga drayber ngan opereytor an pamaagi han pagpapatuman han reaksyunaryo nga gubyrno.

Sanglit, gin-aayat han PISTON-EV nga igpadayon an hugot nga pagkaurusa han ngatanan nga drayber, opereytor ngan katawhan Pilipino para ipanawagan an makatadungan ngan maupay nga serbisyo ha pampubliko nga transportasyon. ■

Mga trabahador han Gaisano, gin-gigipit han maneydsment

GINSUSPENDIR HAN GAISANO Capital ha Tacloban City an usa nga trabahador kahuman hini ibuksas an pagdiri ha ira nga mag-union, kulang nga suhol, ngan iba pa nga pan-gigipit.

Ha pahayag han Kilusang Mayo Uno-Eastern Visayas (KMU-EV) hadton Septyembre 27, nagsering an grupo nga gintalapas han Gaisano Capital an Labor Code (balaudnon kabahin han pagtrabaho) hin ginsuspendir hini an usa nga trabahador tungod han pagbuksas niya han ira mga nahiaaguman ha nasering nga mall. Diri liwat poyde did-an an pagrekluta han nasering nga empleyado han iya mga katrabaho nga umapi ha KMU.

Ginrereklamo liwat han mga trabahador an diri pagpatuman han minimum nga suhol ngan an diri paghatag han iba nga benepisyo. An inadlaw nga minimum wage ha Eastern Visayas maabot ha P325 para ha mga trabahador gawas han sektor han agrikultura, o P295 para ha mga natrabaho ha kompaniya ha sektor han serbisyo nga kulang ha 10 nga trabahador.

Bisan usa kabeses, waray pa liwat tumambong an Gaisano Capital ha pagpatawag han departamento ha pagtrabaho agud solbaron an problema. An Gaisano Capital usa la ha damo nga kompaniya ha Tacloban nga natalapas ha katungod han mga trabahador. ■

NDF-EV, nanawagan ha kabatan-unan nga isalikway an pasista nga oryentasyon

GIN-AGHAT HAN NATIONAL Democratic Front-Eastern Visayas o NDF-EV hini nga Septyembre 30 an mga kabatan-unan nga isalikway an pasista nga oryentasyon ngan atuhan an natikagrabe nga militarisasyon ha mga kampus ilarum han pasista nga rehimen Duterte.

Kahaman ini han nahitabo nga *hazing* (pangastigo agud karawton) ha Philippine Military Academy kun diin namatay an kadete nga hi Darwin Dormitorio hadton Septyembre 18. Gintudlok han NDF-EV nga ha pareho nga adlaw, naglansar liwat han usa nga porum an 803rd Maneuver Company han Philippine National Police nga obligado nga tambungan han mga estudyante han University of Eastern Philippines ha Catarman, Northern Samar.

Ginsering ni Fr. Santiago Ka "Sanny" Salas, tagapagyakan han NDF-EV, nga nakagamot an *hazing* ha pasista nga oryentasyon han mga militar ngan pulis tungod kay ginuhurma hira nga magin kontra-katawhan ngan kontra-demokratiko. An sugad nga pasista nga oryentasyon karuyag liwat ipatuman ha iba pa nga eskoylahan pinaagi han pagbalik han *mandatory* o obligado nga Reserved Officers Training Corps (ROTC) komo treyning militar, sugad man an piniritay nga pagpasunod pinaagi han pananalumpigos ha sakob han mga kampus.

Ginpananglitan ni Fr. Salas an UEP kun diin nagtutdo la han karat-an an pulis ha paghilo ha hunahuna han kaba-

tan-unan hadton porum han Septyembre 18. Igindabi nira an mga sibilyan ngan progresibo nga organisasyon ha Bagong Hukbong Bayan ngan NDF ngan ginpakaraut an ira mga lehitimo nga panawagan. Gindayaw nira an kontra-druga nga kampanya, nga hiluagan nga ginkukundenar ha pagpatay ha masobra 30,000 nga kablasanon. Nagrekluta liwat hira ha *police academy* diri para ha kaupayan kundi para mas dumamo an mapatuman han Tokhang, Sauron nga iba pa nga operasyon nga panmatay ha mga kablas ngan naato ha

tiraniya ni Duterte.

Dugang pa ni Fr. Salas, makanasud ngan demokratiko nga prinsipyo an iginuundang han NPA samtang usa nga pasista nga oryentasyon han pagprotehir ha mga naghahadi nga klase an prinsipal nga buruhaton han AFP-PNP. Sanglit, gin-aghat liwat han NDF-EV an mga membro han AFP-PNP nga diri magin buta nga sunud-sunuran ngan magin kritikal ha mga institusyon nga ira gin-aapihan, adman an mga batakan nga problema han katilingban, ngan pamati-an an mga panawagan han katawhan Pilipino. ■

Ika-70 nga anibersaryo han pagdaug han rebolusyon Tsino, ginsalin-urog han PKP

GINSALIN-UROG HAN PARTIDO Komunista ng Pilipinas (PKP) an ika-70 nga anibersaryo han pagdaug han rebolusyon Tsino hadton Oktubre 1. Tuig 1949 hini nga petsa, pormal nga gin-anunsyo ni Mao Zedong, Tagapangulo han Partido Komunista han China, an pagkatukod han Republika han Katawhan han China.

Gindayaw han PKP an mga kadaugan han nasyunal-demokratiko nga rebolusyon ngan sosyalista nga rebolusyon tikang 1949 tuhtub 1976. Nakuha an PKP ngaduha han positibo ngan negatibo nga leksyon tikang ha mga eksperyensya han katawhan Tsino. Kadungan hini, ginkundenar liwat han PKP "an burgesipikasyon han PKC tikang 1976 ilarum han rebisyunista nga pagtraydor ha proletaryado

nga nagresulta ha pagbalik han kapitalismo ha China nga naghagudalan ha paghimugso han China komo imperyalista nga poder, nga nagdurot han grabe nga kakurian ngan pananalumpigos ha mga trabahador ngan parag-uma han China ngan ha iba pa nga parte han kalibutan."

Sigon ha PKP, an China ilarum na han mga monopolyo kapitalista nga karuyag paraon an mga hinumduman han sosyalista nga rebolusyon. Nanawagan an Partido nga adman an mga kadaugan han katawhan Tsino ha ira mga rebolusyon nga nasyunal-demokratiko ngan sosyalista, ngan ig-aplikar ini ha mga pakigbisog ha panahon yana han utro nga pagkusog han sosyalista nga rebolusyon. ■

Larab

Rebolusyunaryo nga Panmasa nga Mantalaan han Sinirangan Bisayas

Oktubre 5, 2019 | Tuig 42 Ihap 10

ndf.easternvisayas

@ndfevisayas

ndfevis@gmail.com

evsirang.blogspot.com

I-download an PDF:

tinyurl.com/NDFEVMediaOfficePubs